

Un calidoscopi que fereix

Podríem dir que l'adjectiu més apropiat per a l'òpera prima de l'actriu Kristen Stewart és "indie". Stewart, que ha treballat a les ordres de realitzadors emblema del cinema d'autor com el francès Olivier Assayas (a *Viatge a Sils Maria*, 2014, i *Personal Shopper*, 2016) o l'estatunidenca Kelly Reichardt (a *Certain Women*, 2016), deixa veure aquest influx en l'adaptació del best-seller homònim de l'escriptora Lidia Yuknavitch. En ell, Yuknavitch narra l'abús infantil que va sofrir per part del seu pare –i que la seva mare va silenciar–, la seva carrera (primer reeixida i després frustrada) com a nedadora i la seva posterior redempció gràcies a la literatura. Aquesta *cronologia de l'aigua*, a la qual es refereixen tant el títol del llibre com el del film, desafia el relat convencional, subvertint qualsevol mena de linealitat per a traslladar-nos a la sensació experimentada per la persona que pateix un abús, per a la qual el temps es deté o, potser, transcorre a càmera lenta i en sordina. És la mateixa pausa que experimentem quan estem sota l'aigua, i que per a la protagonista es tradueix en protecció. En sintonia amb això, la narrativa de la pel·lícula és fragmentària i es va configurant com un mirall que s'hagués trencat i es tractés de recompondre bocí a bocí. En ella s'hi conjunten la veu en off del relat de Yuknavitch en primera persona i l'experimentació visual de Stewart, carregada d'influències del cinema experimental nord-americà dels 60.

Les imatges, en ocasions també properes a l'estètica del videoclip i de la publicitat i filmades en 16mm, ens van conduint irremeiablement a un viatge de caràcter proustià, en el qual els temps es confonen, i que ens fa saltar sensorialment d'una ferida a una altra d'aquest cos, d'aquesta ànima. Per tant, encara que el punt de partida del film sigui literari, aquest s'enlaira a un altre nivell, allunyant-se del melodrama en què es podria convertir, donada la naturalesa del que s'hi explica. A mesura que va avançant la cinta, la citada veu en off ens va narrant com la violència soferta durant la seva infància porta a Yuknavitch a refugiar-se de manera obsessiva, primer en la natació i després en diferents addiccions que posaran fi a la seva prometedora carrera esportiva; mentre els primers plans tancats, íntims i, moltes vegades, pertorbadors de la magnífica actriu que la interpreta (la britànica Imogen Poots), ens acosten sense cap mena de pudor ni compassió a aquest cos violentat. Un cos que no fa sinó que infligir-se un càstig darrere l'altre, probablement fruit de la culpa que

LA CRONOLOGÍA DEL AGUA

The Chronology of Water
País: Regne Unit, 2025
Direcció: Kristen Stewart
Guió: Kristen Stewart, Andy Mingo
Intèrprets: Imogen Poots, Thora Birch, James Belushi, Tom Sturridge
Gènere: Drama
Durada: 128 min
Idioma: Anglès
Subtítols: Castellà
No recomanada per a menors de 18 anys

senten habitualment les víctimes de violència sexual. No obstant això, lluny de la revictimització, el retrat que aquí trobem tampoc es presenta d'una manera simplista o complaent, sinó com a reflex de la complexitat de l'ànima i les conductes humanes.

“Quants quilòmetres es triga a nedar cap a un mateix?”, es pregunta Lidia en un moment. “Quant dolor pot suportar un cos?”, ens preguntem nosaltres en enfrontar-nos a la seva història. En un autoboicot constant (també encarnat en les relacions tòxiques que va encadenant), Yuknavitch acaba sempre trobant refugi en el llapis que fa lliscar sobre el paper a una velocitat esbalaïdora: un vòmit d'escriptura de diaris i poesia que l'acabarà salvant fins i tot del trauma de la mort d'un bebè nounat, portant-la a doctorar-se en Literatura Anglesa. En aquesta particular primera pel·lícula de Stewart, la bellesa i el dolor regnen a parts iguals per a il·luminar una història de supervivència provocativa i profunda, poblada de textures i de fluids, en la qual el món interior de la protagonista i l'exterior es confonen en la multiplicitat de reflexos i distorsions d'un calidoscopi que fereix. Un calidoscopi que aspira a posar un cert ordre en el caos des del qual es viu el trauma i que fa difícil discernir la realitat de la ficció, i, en el qual, l'aigua i l'escriptura són sempre la salvació, mentre la sang es cola pel desguàs.

Carolina Martínez-López

Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona